

Standardi in kazalniki za pametna mesta

**Strokovni posvet SRIP PMiS
na sejmu MEGRA, 26. 3. 2026**
Aleš Dremel, Združenje za inženiring pri GZS

 SRIP Pametna mesta in skupnosti

 SRIP Smart Cities & Communities

- 37120 → kako mesto deluje
- 37122 → kako pametno deluje
- 37123 → kako dobro preživi krize

SRIP
PMiS

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Združenje za inženiring

Kazalniki standardov SIST ISO 37120, 37122 in 37123 so mednarodni okvir za merjenje **uspešnosti, pametnosti in odpornosti mest.**

V Sloveniji jih prevzema SIST, zato imajo oznako **SIST ISO.**

- SIST ISO 37120 – Kazalniki za trajnostni razvoj mest: merjenje **kakovosti življenja in učinkovitosti mestnih storitev**
- SIST ISO 37122 – Kazalniki za pametna mesta: merjenje **stopnje “pametnosti” mesta** (digitalizacija, inovacije)
- SIST ISO 37123 – Kazalniki za odpornost mest: merjenje **odpornosti mesta na krize in šoke**

PPODROČJA STANDARDOV

Merijo se področja:

- **gospodarstvo** (npr. stopnja zaposlenosti)
- izobraževanje (delež prebivalcev z izobrazbo)
- energija (poraba energije na prebivalca)
- okolje (kakovost zraka, emisije)
- voda in kanalizacija
- odpadki (recikliranje)
- promet (dostopnost javnega prevoza)
- zdravstvo (dostop do zdravnika)
- varnost (stopnja kriminala)

SRIP
PMiS

SIST ISO 37120 – urbana kakovost življenja

- Stopnja brezposelnosti v mestu
- Ocenjena vrednost poslovnih in industrijskih nepremičnin (% vseh nepremičnin)
- Odstotek oseb, zaposlenih s polnim delovnim časom
- Stopnja brezposelnosti mladih
- **Število podjetij na 100 000 prebivalcev**
- Število novih patentov na 100 000 prebivalcev
- Letno število nočitev obiskovalcev
- Komercialna letalska povezanost
- **Povprečni dohodek gospodinjstva**
- Letna stopnja inflacije
- **Mestni proizvod na prebivalca**

SRIP
PMiS

Standardi za energijo

SIST ISO 37120 – urbana kakovost življenja

- Poraba končne energije
- Delež obnovljivih virov
- Dostop do elektrike in plina
- Poraba energije v javnih stavbah
- Ulična razsvetljava, prekinitve
- Stopinjski dnevi ogrevanja/hlajenja

SIST ISO 37122 – pametna mesta

- Energija iz odpadkov in odpadne vode
- Decentralizirana proizvodnja
- Skladiščenje energije
- Pametna razsvetljava
- Pametni števc
- Polnilne postaje za EV

SIST ISO 37123 – odporna mesta

- Raznolikost virov električne energije
- Zanesljivost oskrbe
- Oskrba kritičnih objektov izven omrežja

SRIP
PMiS

SIST ISO 37120 – urbana kakovost življenja

- Servisiranje dolga
- Kapitalska poraba
- Lastni prihodki
- Proračuni na prebivalca

Analitika GZS: analiza določenih ekonomskih podatkov za mestne občine v Sloveniji od leta **2015 do 2025 v % na leto.**

Vir: Podatki zajemajo poslovanje gospodarskih družb iz Kapos GZS na osnovi podatkov Ajpes.

Opomba 1: Družbe so upoštevane v mestih, v katerih imajo registriran sedež podjetja, ne glede na to, da del poslovanja ustvarjajo v drugih podružnicah ali na drugih lokacijah.

Opomba 2: Vrednosti kazalnikov so izračunane kot geometrijsko povprečje letnih stopenj rasti v obdobju zadnjih desetih let, kar omogoča realnejšo primerjavo dolgoročnih trendov med mesti.

Število družb

1. Slovenj Gradec 2,6 %
 2. Celje 2,4 %
 3. Maribor 2,2 %
 4. - 5. Krško in Ptuj 1,9 %
- Relativna močna podjetniška dinamika in vstop novih podjetij.

6. Velenje 1,5 %

7. Novo Mest 1,3 %

8. Ljubljana 0,9 %

9. Koper 0,7 %

10. – 11. Murska Sobota in Nova Gorica 0,4 %

12. Kranj 0,2 %

Bolj zrela ali stagnirajoča podjetniška struktura. Rast števila družb je praviloma nizka, kar kaže na zrelost poslovnega okolja, razlike so bolj strukturne kot ciklične.

Čisti prihodki od prodaje (€)

Prihodki rastejo hitreje kot število družb, kar pomeni predvsem širitev obsega poslovanja obstoječih podjetij, ne pa množičnega vstopa novih.

1. Velenje 12,2 %
2. Ptuj 6,8 %
3. – 4. Murska Sobota in Nova Gorica 6,5%
5. Celje 6,1 %
6. Ljubljana 6,0 %
7. Slovenj Gradec 7,0 %
8. Krško 5,1 %
9. Kranj 4,6 %
10. Maribor 4,2%
11. Novo Mesto 4,1 %
12. Koper 4,0 %

SRIP
PMiS

Dodana vrednost (€)

Dodana vrednost raste hitreje od prihodkov v večini mest, kar kaže na izboljševanje učinkovitosti in strukture dejavnosti.

1. Krško 9,5 %
2. Ptuj 8,7 %
3. Ljubljana 7,3 %
4. Slovenj Gradec 6,6 %
5. Murska Sobota 5,0 %
6. Maribor 6,0 %
7. – 8. Celje in Velenje 6,2 %
9. Koper 5,8 %
10. Novo Mesto 5,6 %
11. Nova Gorica 5,5 %
12. Kranj 5,3 %

Poprečno število zaposlenih po delovni urah

1. Krško 4,2 %
2. Ptuj 2,5 %
3. Koper 2,1 %
4. – 5. Celje in Ljubljana 2,0 %
6. Maribor 1,7 %
7. Kranj 1,3 %
8. Novo Mesto 1,9 %
9. – 10. Murska Sobota in Nova Gorica 1,2 %
11. Slovenj Gradec 0,8 %
12. Velenje 0,5 %

Dodana vrednost na zaposlenega (€)

1. Ptuj 6,0 %
2. Slovenj Gradec 5,8 %
3. Velenje 5,7 %
4. - 5. Ljubljana in Murska Sobota 5,2 %
6. Krško 5,0 %
7. Maribor 4,5 %
8. Nova Gorica 4,3 %
9. Celje 4,1 %
10. Kranj 4,0 %
11. – 12. Koper in Novo mesto 3,6 %

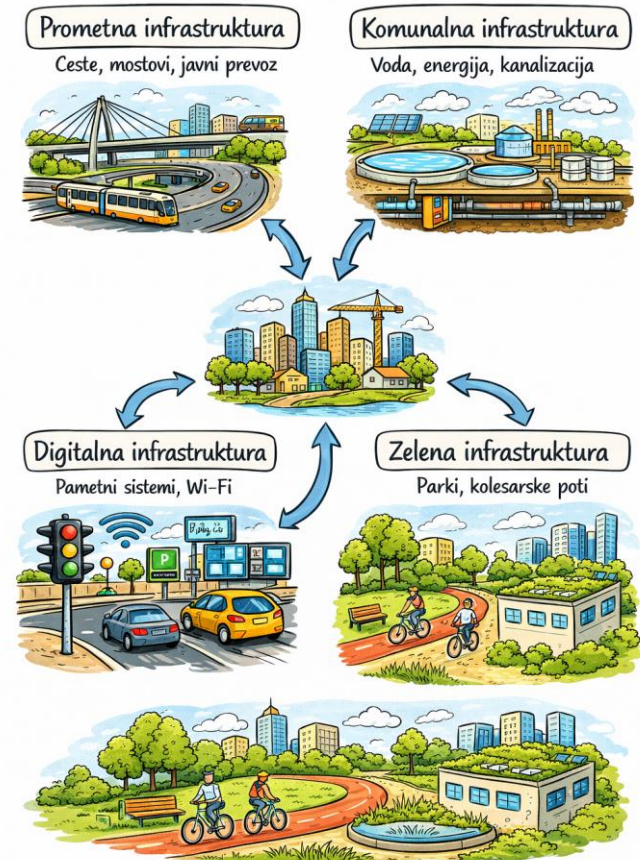

Investicije v opredmetena osnovna sredstva (€)

Investicije so močno odvisne od posameznih velikih projektov v posameznih letih in industrijske strukture.

1. Velenje 13,7 %
2. Ptuj 13,4 %
3. Krško 10,8 %
4. Ljubljana 9,1 %
5. Koper 8,8 %
6. Slovenj Gradec 8,7 %
7. Celje 8,5 %
8. Maribor 7,6 %
9. Murska Sobota 5,1 %
10. Nova Gorica 4,9 %
11. Kranj 4,7 %
12. Novo Mesto – 4,7 %

Investicije v infrastrukturo mesta

Povprečna bruto plača na zaposlenega (€)

Rast plač zaostaja za rastjo produktivnosti, kar pomeni, da se je del ustvarjene dodane vrednosti prelival tudi v konkurenčnost in dobičkonosnost.

1. Ptuj 6,5 %
2. - 3. Celje in Murska Sobota 5,0 %
4. - 6. Koper, Krško in Slovenj Gradec 4,8 %
7. Nova Gorica 4,6 %
8. Maribor 4,5 %
9. Ljubljana 4,7 %
10. Kranj 4,4 %
11. Novo Mesto 4,4 %
12. Velenje 3,8 %

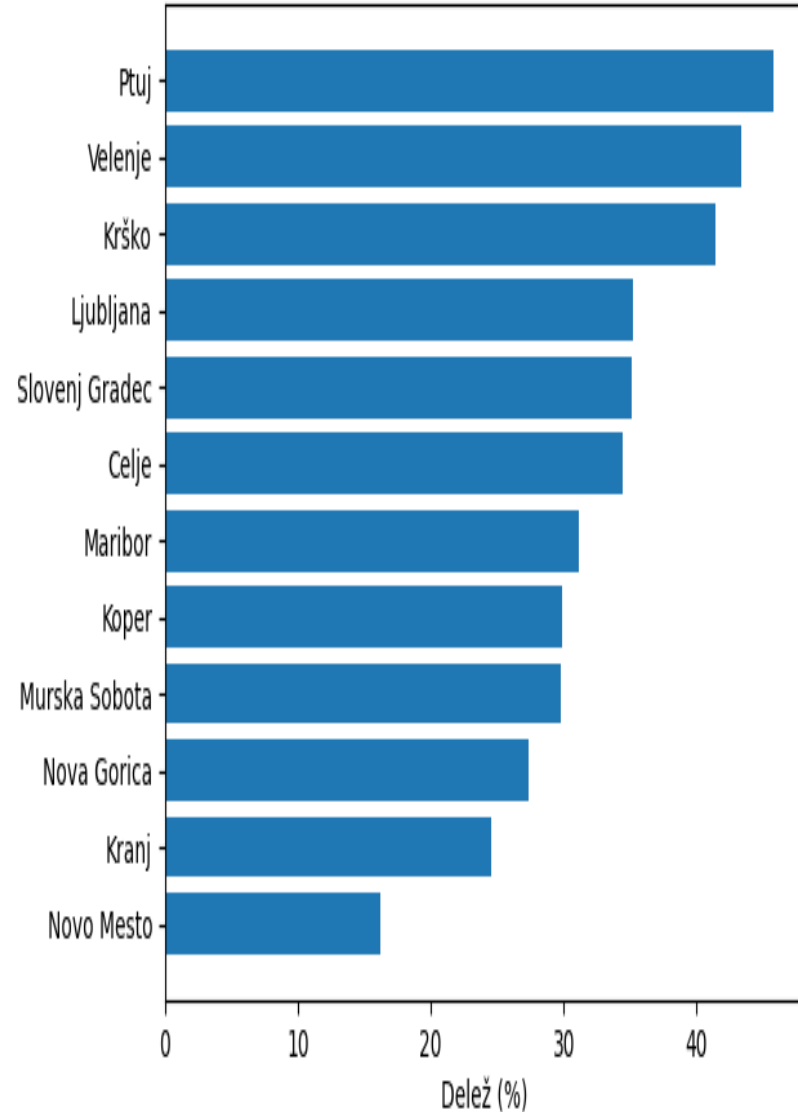

Rezultat vseh kazalnikov

1. Ptuj = 45,8 %
2. Velenje = 43,4 %
3. Krško = 41,4 %
4. Ljubljana = 35,2 %
5. Slovenj Gradec = 35,1 %
6. Celje = 34,4 %
7. Maribor = 31,1 %
8. Koper = 29,9 %
9. Murska Sobota = 29,8 %
10. Nova Gorica 27,4 %
11. Kranj 24,5 %
12. Novo Mesto 16,2 %

Primerjava mest (%)

Hvala za
pozornost

 Institut
"Jožef Stefan"
Ljubljana, Slovenija

 Urbanistični inštitut
Republike Slovenije
Urban Planning Institute
of the Republic of Slovenia

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Združenje za inženiring

Pametna mesta niso
prihodnost – so sedanost.